

KARTA WIEDZY

Kompozycja

Cel: Na dzisiejszej lekcji dowiesz się, czym jest kompozycja, jakie są jej rodzaje i jak się ją stosuje w dziełach artystycznych.

Karta powstała w oparciu o podręcznik wyd. Nowa Era „Do dzieła!”.

Kompozycja – świadomie zaplanowany układ elementów na płaszczyźnie lub przestrzeni. W rysunku, malarstwie i grafice kompozycja to płaski układ linii, plam, kształtów, stref oświetlonych i zaciemnionych, oraz wiodące kierunki wyznaczone przez te elementy w dziele. W rzeźbie i architekturze artyści komponują trójwymiarowe dzieła, które łączą się i przecinają w przestrzeni. Kompozycja podkreśla wymowę i nastrój dzieła.

1. ZADANIE Za pomocą figur geometrycznych (2 kół, 2 kwadratów, 2 prostokątów i 2 trójkątów) narysuj wymyślony pojazd.

2. ZADANIE Za pomocą tych samych figur narysuj statek w czasie burzy na morzu. Zauważ, że pomimo, tych samych elementów można zbudować odmienne kompozycje.

3 ZADANIE Za pomocą słów spokojny/niespokojny określ charakter przedstawionych poniżej form trójwymiarowych.

Frank O. Gehry [czyt.: geri],
hotel Marques de Riscal
[czyt.: markes de riskal]
w Elciego [czyt.: elsjego]
w Hiszpanii, XXI w.

Posąg w świątyni Ramzesa
w Luksorze w Egipcie, XIII w. p.n.e.

Henry Moore [czyt.: henri mur], *Leżąca poświadowana matka i dziecko*,
brąz, 139,7 × 265,4 × 144,8 cm, Getty Center [czyt.: geti senter]
w Los Angeles [czyt.: andżeles], XX w.

Rodzaje kompozycji:

- centralna - **Kompozycja centralna** – skupia uwagę widza na środku dzieła. W centralnym punkcie dzieła umieszczany jest główny element – zwany **akcentem plastycznym**.
- symetryczna (powstaje wtedy, gdy po obu stronach płaszczyzny podzielonej na pół, elementy plastyczne rozłożone są jednakowo) i asymetryczna (przeciwieństwo symetrycznej),
- otwarta (wychodzi poza kartkę) i zamknięta (elementy plastyczne znajdują się w całości na kartce),
- statyczna (przeważają linie pionowe i poziome) i dynamiczna (przeważają linie ukośne, sprawiając wrażenie ruchu),
- rytmiczna - **Kompozycja rytmiczna** – polega na powtarzaniu elementów tworzących dzieło.

4. ZADANIE Narysuj prezenty w każdej z wymienionych kompozycji.